

Bestuursverslag Stichting tot behoud der molens Goeree-Overflakkee 2022

Molen De Korenlust Stellendam

Conform RJK C1
Vastgesteld bestuursvergadering d.d.

Aanleiding

Stichting tot behoud der molens Goeree-Overflakkee, hierna Molenstichting, ontvangt jaarlijks subsidie van onder meer de gemeente Goeree-Overflakkee. De gemeentelijke subsidie is hoger dan € 75.000,- Op grond van de Algemene subsidieverordening Goeree-Overflakkee 2015 moet bij het verzoek tot vaststellen van de subsidie ook een accountantsverklaring worden overgelegd.

Visser & Visser uit Middelharnis heeft van de Molenstichting de opdracht gekregen om voor de stichting de stukken van 2022 te controleren en bij akkoord een controleverklaring af te geven.

Om een goede controle uit te kunnen voeren moet de stichting de nodige stukken overleggen. Een bestuursverslag van het voorgaande jaar maakt daar onderdeel van uit. Het verslag is conform de richtlijn RJK C1 opgesteld.

In dit verslag legt de Molenstichting verantwoording af over de gang van zaken en het gevoerde beleid in 2022.

Vastgesteld: d.d. 30 mei 2023

Inleiding

Het hoofddoel van de stichting is het in standhouden van de molens. Om dit te bekostigen is de stichting vrijwel geheel afhankelijk van subsidies van rijk, provincie en gemeente. De Molenstichting is geen fondsenwervende organisatie.

De Molenstichting heeft wel een inspanningsverplichting om extra middelen te verkrijgen om overheidsbeperkingen op te vangen. Daartoe worden inspanningen gedaan om extra gelden te verwerven bij stichtingen en fondsen, welke zich inzetten voor het behoud van historisch erfgoed, alsmede bij bedrijven en particulieren. Tot heden gaat dit om relatief beperkte bedragen op het totaal van de jaarlijkse begroting.

Onderwerpen

Het bestuursverslag bevat in ieder geval informatie over:

- 1) de doelstelling, missie en visie;
- 2) de belangrijkste risico's en onzekerheden;
- 3) de doelrealisatie;
- 4) het financieel beleid;
- 5) de governance;
- 6) de communicatie met belanghebbenden;
- 7) de verwachte gang van zaken; en
- 8) maatschappelijke aspecten van ondernemen.

1) Doelstelling, missie en visie

Doelstelling

De Molenstichting heeft als doel het behoud van de historische molens op Goeree-Overflakkee, teneinde - de molens in stand te houden en een functie te laten vervullen als cultuurhistorisch erfgoed, en voorts alles wat daarmee verband houdt - of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De stichting tracht dit doel te bereiken door:

- a. het aankopen, beheren, exploiteren en regelmatig in werking stellen van de molens;
- b. het bevorderen van een verantwoorde inrichting van de omgeving van de molens;
- c. het adviseren, ondersteunen en bijstaan van anderen die molens - in het werkgebied bezitten, beheren en exploiteren;
- d. het (doen) organiseren van activiteiten die het doel kunnen bevorderen;
- e. de verwerving van financiële middelen;
- f. het interesseren van een breed publiek voor de molens en hun behoud;
- g. g. het onderhouden van contacten met andere instanties met een vergelijkbare doelstelling;
- h. alle andere wettige middelen die het doel kunnen bevorderen.

Missie

Het bestuur van de Molenstichting zet zich samen met de molenaars en de molengidsen in om de 11 molens die in haar beheer zijn, goed te onderhouden, te exploiteren, draaiende te houden en onder de aandacht te brengen bij jong en oud. Zodat deze waardevolle, beeldbepalende cultuurhistorische gebouwen van Goeree-Overflakkee in stand blijven, beschermd worden en hun recht op de wind behouden.

Visie

De molens van de Goeree-Overflakkee zijn belangrijke beeldbepalende iconen van het cultuurhistorische erfgoed op Goeree-Overflakkee. Bezoekers, jong en oud, van ver weg of dichtbij voelen zich welkom op de molen, waar "het verhaal van de molen" wordt verteld en te beleven is.

2) Informatie over belangrijkste risico's en onzekerheden

Subsidies

Voor het regulier onderhoud en beheer van de molens is de stichting grotendeels afhankelijk van subsidies van onder andere rijk, provincie en gemeente. Alhoewel er vanuit overheden veel belangstelling voor cultureel erfgoed, zijn subsidies gevoelig voor bezuinigingen. Dit vraagt om een goede relatie met de subsidieverstrekkingen. Het bestuur en in het bijzonder de commissie bouwzaken zet zich in om de beschikbare financiële middelen zo goed mogelijk in

te zetten voor het beheer en onderhoud. Dit met als doel dat in de molens in een goede staat van onderhoud en draaivaardig blijven. Dit is ook van belang om veilig te kunnen draaien en om bezoek op de molens te kunnen ontvangen.

Restauraties en verborgen gebreken

Molens zijn gebouwen, die al meer dan drie eeuwen weer en wind hebben doorstaan. Daarnaast zijn het werktuigen die onderhevig zijn aan slijtage. Naast regulier onderhoud is een grootschalige restauratie op zijn tijd noodzakelijk. En soms komt bij regulier onderhoud een verborgen gebrek aan het licht. Dit brengt niet alleen extra kosten met zich mee maar kan er ook toe leiden dat een molen stil moet worden gezet.

Voor dergelijke projecten zijn aanvullende subsidies beschikbaar of kunnen fondsen worden aangeschreven. Het blijft echter onzeker of aanvragen ook daadwerkelijk voor 100% van het aangevraagde bedrag worden toegewezen. Het is voor het bestuur een continue uitdaging om voor dergelijke grootschalige projecten de financiering rond te krijgen.

Bemensing

De vrijwillige molenaars zijn van essentieel belang om de molens draaiende te houden. De gemiddelde leeftijd van de molenaars is hoog en opvolging is niet altijd makkelijk te vinden. Gelukkig is molen De Korenbloem in Oude-Tonghe in 2022 overgenomen door een jongere molenaar. Na het afronden van de restauratie draait deze molen weer volop.

Op een aantal molens lopen molenaars op opleiding mee. Het bestuur blijft zich de komende jaren inzetten om jongeren uit het voorgezet onderwijs en beroepsonderwijs te betrekken bij de molens.

Na twee corona-jaren konden in 2022 de deuren van de molen weer open voor publiek. Naast de reguliere activiteiten hebben een aantal molens meegedaan aan lokale evenementen. Evenementen zoals KijkbijdeBoer, KunstKijk, Goereese Kunstdagen en Holle Bolle Dag. Dit trekt altijd extra publiek naar de molen.

In het schooljaar 2022 heeft de stichting niet meegedaan aan het Cultuurprogramma van het basisonderwijs. Reden was te weinig molengidsen om de bezoeken van groepen 3 en 4 in goede en veilige banen te leiden. Op afspraak was dit wel mogelijk. In 2022 is er een lezing verzorgd aan bezoekers van de Voorste Vloer in Melissant.

3) Informatie over doelrealisatie

Algemeen

Het bestuur van de Molenstichting is in 2022 zes keer bij elkaar gekomen. Er is tweemaal overleg gevoerd met de verantwoordelijke wethouder van de gemeente Goeree-Overflakkee. De wethouder wordt hierbij ambtelijk ondersteund door de beleidsadviseur erfgoed. In 2022 is er zowel een voorjaarsvergadering als een najaarsvergadering met bestuur, molenaars en molengidsen gehouden.

Tijdens de bestuursvergaderingen staan de volgende onderwerpen standaard op de agenda:

- bouwzaken: regulier onderhoud, groot onderhoud en restauraties, stand van zaken, voortgang en knelpunten;
- molenaarszaken; veiligheid in en rondom de molen, toegankelijkheid van de molen;
- financiën: subsidies; lopende aanvragen, verantwoording, financiële planning in relatie met beheer, onderhoud en restauraties van de molens;

- molenbiotopen; advisering gemeente inzake bouwplannen in de molenbiotoop; en
- PR en communicatie; website, inzet social media, molengidsen, openstellen molens bij lokale en regionale evenementen.

Op deze manier wordt de voortgang van lopende zaken besproken en vindt afstemming plaats over de verder te nemen stappen. Daarnaast wordt vastgelegd wie wat verder oppakt, mocht een taak nog niet specifiek zijn toebedeeld aan een bestuurslid.

Beheer en onderhoud van de molens

In 2022 is een aantal molens geschilderd, waaronder Nieuwe-Tonge en Sommelsdijk. Daarnaast is er regulier onderhoud uitgevoerd om de molens draaivaardig en in goede staat van onderhoud te houden. De molenaars geven aan het einde van het jaar aan welke werkzaamheden zij het komende jaar verwachten. Met een regelmaat wordt ook advies gevraagd aan deskundigen op het terrein van molenonderhoud, waar onder technisch onderhoud van de molen, brandpreventie en insectenbestrijding.

Restauraties

In 2022 zijn de volgende grotere onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd;

- Windvang Goedereede; bovenwiel en voegwerk;
- De Korenbloem Sommelsdijk; afronding nieuwe roeden en hekwerk plus schilderwerk;
- De Korenbloem Oude-Tonge; nieuwe roeden en hekwerk plus reparatie dak;
- d'Oranjeboom Nieuwe-Tonge; afronding werkzaamheden nieuwe roeden, voegwerk en schilderwerk;
- Korenlust Stellendam; schilderwerk.

Voor zowel beheer, onderhoud als restauraties wordt een plan van aanpak en een (financiële) planning gemaakt. Dit vraagt een nauwe afstemming tussen de penningmeester en de commissie bouwzaken. Geprobeerd wordt om de staat van onderhoud per molen zo compleet mogelijk in beeld te krijgen en te houden, zodat de financiële planning daarop kan worden afgestemd.

Communicatie en promotie

Een ander belangrijk speerpunt van het bestuur is communicatie en promotie. De stichting zet zich op verschillende manieren in om de molens bij een breed publiek onder de aandacht te brengen. De stichting heeft een eigen website en is actief op Facebook. Een aantal molens heeft een eigen pagina op Facebook.

Bovengenoemde onderwerpen komen naast bouwzaken, financiën en veiligheid in en rondom de molen terug op de agenda tijdens de bestuursvergaderingen.

4) Informatie over financieel beleid

Hoofddoel van de stichting is het in standhouden van de molens. Om dit te bekostigen is de stichting vrijwel geheel afhankelijk van subsidies van rijk, provincie en gemeente. In die zin zijn wij geen fondsenwervende organisatie. Wel hebben we als stichting een inspanningsverplichting om ook extra middelen te verkrijgen om overheidsbeperkingen op te vangen.

Daartoe worden inspanningen gedaan om extra gelden te verwerven bij stichtingen of fondsen welke zich inzetten voor het behoud van historisch erfgoed, alsmede bij bedrijven en particulieren. Tot heden gaat dit om relatief beperkte bedragen op het totaal van de jaarlijkse begroting.

Voor 2022 was er een onderhoudsplanning beoogd boven de meerjaren begrote onderhoudskosten. Verwacht werd dat de begrote kosten in de jaarbegroting € 240.000,- zouden bedragen. Feitelijke overschrijding was ca € 8.311,- hoger. Tot een totaal bedrag van € 248.311,-

De oorzaak hiervan is (en blijft) dat het bijna niet mogelijk is de kosten goed in te schatten. Tijdens de werkzaamheden komen onvoorziene gebreken in beeld waarbij afgewogen wordt dit gelijk mee te nemen of naar een nieuw onderhoudsjaar uit te stellen. Uitstellen maakt het vrijwel altijd duurder.

5) Informatie over governance

In 2022 had het bestuur van de stichting de volgende samenstelling;

Functie	Naam
Voorzitter t/m 31 mei 2022	Dhr. C.A. Kleijwegt
Voorzitter vanaf 1 juni 2022	Dhr. P. Feller
Secretaris	Mevr. A.M.E. Elema
Penningmeester t/m 25 september 2022	Dhr. Th. Gille
Penningmeester vanaf 26 september 2022	Dhr. W.J. Reijnders
Lid en bouwzaken	Dhr. H.G.H. den Boer
Lid en PR / communicatie	Dhr. W. Bosdijk
Adviseur molenaars	Dhr. W. de Vries
Adviseur bestuurszaken	Dhr. L. Vroegindeweyj

Het bestuur en haar adviseurs zetten zich allen belangeloos in voor de stichting. Daarnaast kent de stichting een groep van zo'n 15 molenaars en 6 molengidsen, die zich eveneens belangeloos inzetten.

6) Informatie over communicatie met belanghebbenden

In onderstaande tabel is weergegeven welke doelgroepen de molenstichting erkend en op welke wijze met de verschillende doelgroepen in 2022 is gecommuniceerd.

Doelgroep	Belang voor de stichting	Wijze van communiceren
Molenaars	Houden de molens draaiende en voeren klein onderhoud uit. Tevens gastheren op hun eigen molen.	Directe lijntjes met bestuurslid bouwzaken en communicatie, voor- en na-jaarsvergadering met kerst-attentie.
Molengidsen	Gastheren en vrouwen van de molens tijdens evenementen en rondleidingen (o.a. schoolbezoeken)	In 2022 communicatie met name via de app-groep verlopen en tijdens evenementen. Worden ook uitgenodigd voor de voor- en na-jaarsvergadering.
Gemeente Goeree-Overflakkee	Belangrijke subsidieverstrekker voor regulier en groot onderhoud, daarnaast facilitaire ondersteuning.	In 2022 twee keer overleg geweest met de portefeuillehouder. Directe contacten met beleidsadviseur cultureel erfgoed en als deelnemer Erfgoedlijn Historische Haringvliet. Stichting heeft

		tijdens een aantal sessies met het culturele veld input geleverd voor de nieuwe beleidsvisie kunst, cultuur en erfgoed van de gemeente.
Provincie Zuid-Holland (RCE)	Belangrijke subsidieverstrekker, zoals draaipremie en groot onderhoud.	Via mail, telefonisch en tijdens aanvragen subsidies groot onderhoud.
Bezoekers/geïnteresseerden	Draagvlak bij omwonenden, bezoekers voor draagvlak voor o.a. behoud cultuurhistorisch erfgoed, behoud molenbiotoop.	Publicaties in de lokale kranten en social media. Bezoekers ontvangen op de molens en door middel van lezingen.
Basisonderwijs	Kinderen bewust maken van cultuurhistorisch erfgoed en het indirect vergroten van het draagvlak voor het behoud.	In 2022 alleen op afspraak plaats gevonden.
Sponsors	Belangrijke medefinanciers bij met name grootschalige restauraties.	Publicaties in de lokale kranten en social media.
Andere molenstichtingen, zoals Molenstichting Hoeksche Waard	Kennis en informatie uitwisseling	Via mail en directe contacten.
De Hollandsche Molen en Molenplatform Zuid-Holland	Kennisplatform, ondersteuning bij projecten, belangenbehartiging.	Bijwonen digitale bijeenkomsten

Daarnaast heeft de stichting een website www.gomolens.nl en facebookpagina: <https://www.facebook.com/gomolens/>

7) Informatie over de verwachte gang van zaken

De komende periode zal de stichting zich inzetten voor de volgende taken:

- uitvoeren regulier onderhoud (planning uitvoering en koppeling financieel beleid), waarbij de onderhoudswerkzaamheden in de SIM aanvraag 2019-2024 leidraad zijn.
- afwickelen van lopende subsidie/sponsoring aanvragen en zoeken naar nieuwe mogelijkheden
- uitvoeren restauraties
- uitvoering publieksvriendelijk maken van twee molens
- werving molengidsen
- openstellen van de molens tijdens landelijke, eilandelijke en dorpsevenementen
- op aanvraag ontvangen van scholen en
- betrekken van voortgezet- en technisch beroepsonderwijs (investeren in de toekomst)

Onderhoudskosten voor 2023

Voor 2023 is er een onderhoudsplan beoogd boven de begrote meerjaren onderhoudskosten. Verwacht wordt dat de begrote kosten rond de € 205.000 zullen bedragen. Aan renovatiesubsidie t.b.v. de molen in Dirksland is van de provincie Zuid-Holland € 30.000 toegezegd. De begrote kosten voor de molen in Dirksland is € 52.750. De begrote onderhoudskosten regulier zijn begroot op € 151.500.

8) Maatschappelijke aspecten van het ondernemen.

De Molenstichting zet zich in om de 11 molens op Goeree-Overflakkee ook de komende jaren in goede staat van onderhoud en maalvaardig te houden. De stichting is van mening dat de molens een belangrijk onderdeel zijn van het cultuurhistorisch erfgoed van Goeree-Overflakkee.

De stichting is zich bewust dat het steeds belangrijk wordt om publiek (omwonenden, inwoners van het dorp waar de molen staat, bezoekers (jong en oud) naar de molen te halen en “het verhaal van de molen” te laten zien en te vertellen. Dit om draagvlak voor het behoud van de molens te creëren en ook aan subsidieverstrekkers te kunnen laten zien dat de molens het behouden waard zijn.

Molentstichting Goeree-Overflakkee

2.Financieel Overzicht

2.1 Begroting 2024

Baten

Omschrijving	begroot2024	begroot 2023	Realisatie 2022
1 Bijdrage Gemeente GO	122.069	116.812	85.110
2 Onderhoudsbijdrage Rijk	53.329	53.329	53.689
3 Onderhoudsbijdrage provincie	43.805	43.805	61.775
4 Extra bijdrage gemeente GO			30.000
5 Maal- en draaipremie provincie	4.225	4.225	3.700
6 Donateurs	2.500	2.000	1.404
7 Sponsoring	5.000	5.000	
8 Rente			
9 Diversen			
10 Renovatie subsidie provincie (60%)		30.000	71.383
Totaal baten	230.928	253.359	307.061

Lasten

1 Onderhoudskosten 11 molens	180.000	151.500	248.311
Groot onderhoud (2023 Dirksland)		52.750	
2 Verzekeringen			
Brand-storm	24.871	23.800	23.271
Aansprakelijkheidsverzekering	1.646	1.575	1.500
CAR verzekering	1.437	1.375	1.298
3 Belastingen/Heffingen	3.135	3.000	1.204
4 Brand-/bliksembeveiliging	2.090	2.000	723
5 Administratie /controle kosten	5.300	5.200	5.100
6 Bankkosten	175	500	601
7 Vergoeding molenaars/onkosten	4.700	4.500	4.144
8 Energiekosten	600	500	5.217-
9 Promotie	3.000	2.000	3.984
10 Diversen	3.000	3.000	2.632
Totaal lasten	229.654	251.700	287.550
Totaal baten	230.928	253.359	307.061
Totaal lasten	229.954	251.700	287.551

Saldo baten minus lasten	+974	+1.659	19.510
--------------------------	------	--------	--------

3. JAARREKENING